

DZIRKSTELLE

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS KRUSTPILS RAJONA KOMITEJAS
UN RAJONA DARBAĻAUZU DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Nr. 145 (1677) 11. gads

Trešdien, 1960. gada 7. decembrī

Maksā 15 kap.

**Svētdien,
11.
decembrī,
—
tautas tiesas
vēlēšanas**

Biedri vēlētāji!

ievēlēsim par Krustpils rajona tautas tiesnešiem
komunistu un bezpartejisko tautas bloka kandidātus

Ivanu Jefimovu!

Ivans Dmitrija d. Jefimovs dzimis 1913. gadā Daugavpils apriņķī, nabadzīgā zemnieku ģimenē. 1928. gadā darbu meklējot, b. Jefimovs aizbrauca uz Rīgu un iestājās darbā tekstilfabrikā «Bufallo». 1931. gadā sakārā ar darba samazināšanos viņu no darba atbrīvo, tāpēc viņš pāriet strādāt ceļu labošanas darbos. No 1932. gada augusta līdz 1935. gada oktobrim viņš atkal strādā tekstilfabrikā «Buffalo» par mašīnistu.

No 1935. gada oktobra līdz 1936. gada septembrim dienēja Latvijas

Valerija Pētera m. Kampare dzimusi 1929. gadā Smiltenes rajonā, zemnieku ģimenē.

1950. gadā viņa beidz Smiltenes vidusskolu un kādu laiku strādāja Smiltenes rajona izpildu komitejā.

1952. gadā LKP Smiltenes rajona komiteja b. Kampari komandēja mācīties Rīgas divgadīgajā juridiskajā skolā, kur viņa aktīvi piedalījās sabiedriskajā darbā.

Pēc juridiskās skolas beigšanas un prakses 1954. gada decembrī

armijā, pēc tam atkal strādāja minētajā fabrikā par mašīnistu.

1945. gadā Ivanu Jefimovu komandē uz juridiskajiem kursiem pie Rīgas juridiskās skolas, pēc to beigšanas viņu ievēl par Daugavpils pilsētas 1. iecirkņa tautas tiesnesi.

No 1946. gada jūlija līdz 1957. gada decembrim biedrs Jefimovs — Preiļu rajona tautas tiesnesis. Pēc tam, uzņemts advokātu kolēģijā, viņš strādā Preiļu juridiskajā konsultācijā. No 1958. gada līdz šim laikam biedrs Jefimovs ir šās

juridiskās konsultācijas vadītājs, aktīvi piedalās sabiedriskajā darbā.

1952. gadā biedrs Jefimovs neklātienē beidz Rīgas divgadīgo juridisko skolu, bet 1957. gadā kvalifikācijas celšanas 6 mēnešu juridiskos kursus Harkovā.

PSKP biedrs no 1949. gada. Biedri vēlētāji! Tautas tiesnešu vēlēšanu dienā — 1960. gada 11. decembrī — balsojiet par biedru

IVANU JEFIMOVU!

Valeriju Kampari!

viņu ievēlēja par Kandavas rajona tautas tiesnesi, kur strādāja līdz 1959. gada decembrim, kad šo rajonu likvidēja.

No 1960. gada aprīļa b. Kampare strādā Valmieras mēbeļu fabrikā par kadru daļas inspektorā.

Strādājot par tautas tiesnesi, Valerija Kampare sekmīgi pildīja savus dienesta pienākumus un aktī-

vi piedalījās sabiedriskajā darbā. Arī mēbeļu fabrikas vadība un sabiedriskās organizācijas viņu raksturo pozitīvi.

Valerija Kampare ir PSKP biedrs no 1960. gada.

Biedri vēlētāji! Tautas tiesnešu vēlēšanu dienā — 1960. gada 11. decembrī — balsojiet par biedri

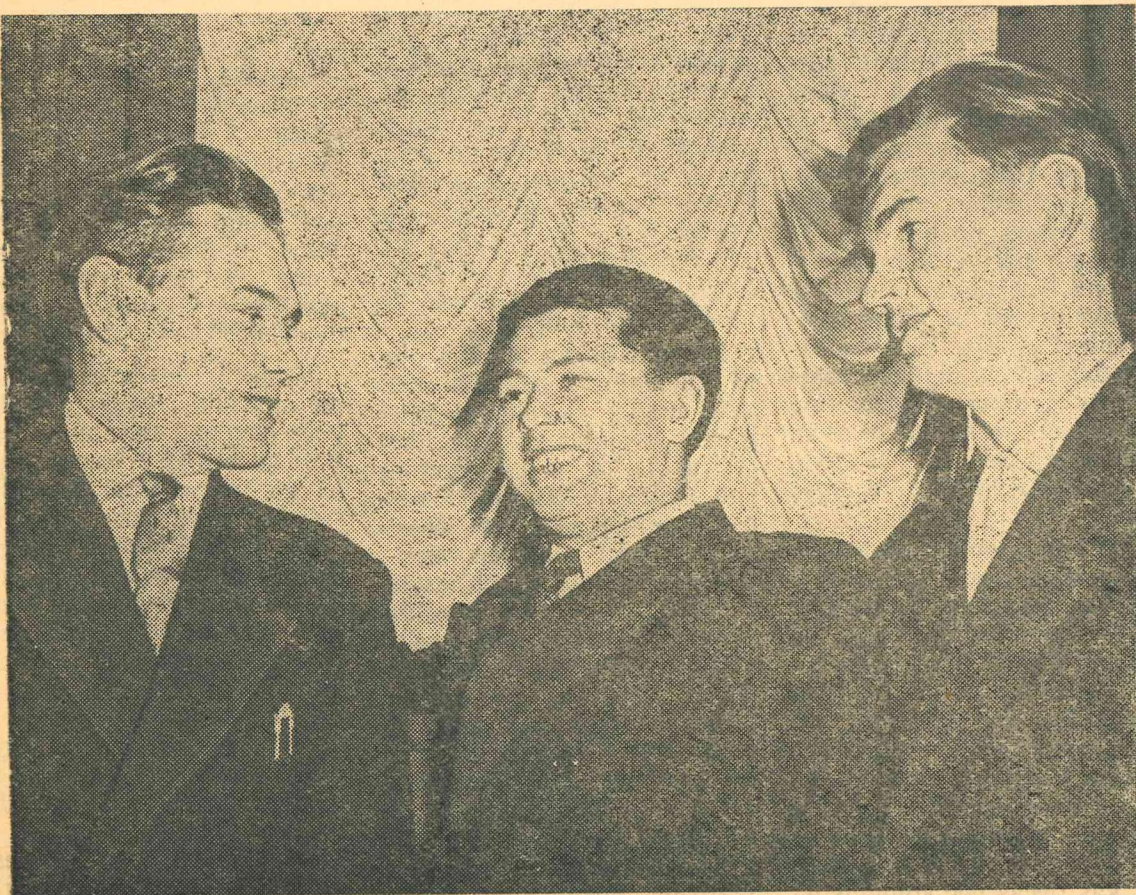
VALERIJU KAMPARI!

Viens par visiem un visi par vienu

Tārunis. Kas gan neizmanīto šo ērto sakaru līdzekli! Telefona centrālē, kur aparatū-

ra stiepjas visā telpas garumā, ik mirkli iedegas spuldzītes. Ātras roku kustības, īsas

atbildes. Un tomēr abonementiem nereti nācies sastapties (Turpinājums 2. lpp.)

Komunistiskā darba brigāžu locekļu un trieciennieku republikāniskā salidojuma dalībnieki (no kreisās) — Līvānu stikla fabrikas brigadieris b. Vilcāns, cukurfabrikas virpotājs b. Petrovs un tiltu būves vilciena elektrīkis b. Vasiļkovs

Pusceļā viņš neapstāsies

Viktors Silavs sēž Līvānu slimnīcas šoferu atpūtas istabā. Viņa priekšā uz galda atvērta angļu valodas mācību grāmata. Aiz loga rudens vakaru nemanot nomaina nakts. Vējš aurodams dzenā sīkas lietus lāses, kas, klusu sanot, dažreiz atsitās pret loga rūtīm.

«Tādā laikā nav nekādas patikas braukāt», pacēlis acis no grāmatas un ieklausījies tumsā, kas sabiezē arvien vairāk, pie sevis nodomā Viktors. Klausoties vēja un lietus patvaļā, Viktoram nāk prātā tie daudzie braucieni, cilvēki, kurus viņš nogādājis ar ātrās palīdzības mašīnu slimnīcā. Viņa pasažieri ir bijuši gan ar karsoni degošiem vaigiem, gan katastrofu upuri ar sadragātiem locekļiem, jauni un veci — katrs ar savu vainu, sāpēm un cerībām. Jā, atbildīgs un grūts ir ātrās palīdzības šofera darbs. Bieži vien kādā attālakā nostūrī, kur ceļi ir slikti, mašina iestīgs dubļos vai sniegā. Bet slimnieks ar nepacietību gaida palīdzību. Tādās reizēs pārdomām nav laika un jādara viss iespējamais, lai slimais ātrāk nokļūtu ārsta gādīgajās rokās. Un Viktors vienmēr ir darījis visu, kas viņa spēkos. Daudzi cilvēki, kuri pēc izveļošanās ir atgriezušies savā ģimenē un darbā, pateicību parādā ir arī Viktoram.

«Viņš ir viens no mūsu labākajiem šoferiem», šādu atzinīgu atsauksmi var bieži dzirdēt no slimnīcas kolektīva. Bet Viktors ar to nelep-

jas. «Tas ir mans pienākums,» tādās reizēs viņš atbild. Un pienākumu jaunietim ir daudz. Ne tikai labs darbs raksturo Viktoru. Vakaros, kaut gan dažreiz dienā nobraukts simtiem kilometru un jūtams nogurums, Viktors ar grāmatām portfeli dodas uz strādnieku jaunatnes vidusskolu. Viegli tas nav, jo stundas Viktoram jāgatavo darba laikā. — Šoferis ar grāmatu, — tā dažreiz mēdz jokot Viktora darba biedri, jo allaž viņam līdz kāda mācību grāmata. Septīto klasi viņš pabeidza pirms četriem gadiem un, lai sekmīgi varētu sekot līdz astotās klases mācību programmai, daudzus priekšmetus nācās atkārtot. «Vislielākās grūtības man sagādāja angļu valoda», stāsta Viktors, «bet tagad arī šajā priekšmetā nesekmīgu atzīmju nav».

Šo izpalīdzīgo, vienmēr laipno un atsaucīgo puisi ir iecienījis viss slimnīcas kolektīvs. Ja dažreiz dežūras uz ātrās palīdzības mašīnas sakrīt ar mācību laiku skolā, tad vienmēr Viktora vietā paliek kāds no biedriem. Tāpēc nokavēto stundu skaits ir niecīgs, un vakarskolas astotajā klāsē Viktors ir viens no disciplinētākajiem un uzcītīgākajiem skolniekiem. «Citādi jau nevar. Ko tad teiks darba biedri, kuri man tik daudz palīdz?» atbild Viktors.

Jaunietis stingri apņēmies pabeigt ne tikai vidusskolu, bet pēc tam turpināt izglītību augstskolā un noteikti neklātienē.

A. Avots

Par to, ko devusi Konstitūcija

Klintaines ciema klubā notika plašs sarīkojums, veltīts PSRS Konstitūcijas dienai. Saturīgs un interesants bija mutvārdu žurnāls. Tā pirmā lappuse bija par tēmu «PSRS Konstitūcija — visdemokrātiskākā pasaulē». Par to stāstīja Klintaines septīngadīgās skolas skolotāja I. Seļegauska. «Lielas tiesības mums dotas uz darbu un atpūtu», teica skolniece M. Klaučāne. Viņa vakara dalībniekiem pastāstīja, kā atpūties sanatorijā. Bet vai vienkāršo strādnieku bērni par to var pat sapņot kapitālisma zemēs?

Trešo žurnāla lappusi ievadīja ciema izpildu komitejas priekšsēdētāja A. Jansone. Viņa ar lepnumu runāja, ka pie mums šievietēm vienlīdzīgas tiesības ar vīrieti, ka tās strādā daudzās un dažādās amatās. Lūk, kolhozu «Sarkanā zvaigzne» labi vada b. Dunkule, «Selgā» par grāmatvedi strādā b. Skaba utt. Uzstājās arī bibliotēkas vadītājs b. Magone, Plaviņu neklātienē vidusskolas audzēkne Dz. Klaučāne. Notika pārrunas ar jaunajiem vēlētājiem. Vakars noslēdzās ar mākslinieciskās pašdarbības priekšnesumiem.

V. Bakša

Tautas rakstnieka Andreja Upīša vakars

Krustpils I vidusskolas jauno literātu pulciņš nesn rikoja Tautas rakstnieka Andreja Upīša daiļradei veltītu vakaru. 8.-b klases skolniece Svika stāstīja par Andreja Upīša bērniību un skolas gadiem. Savā izteiksmīgajā stāstījumā viņa iesaistīja arī paša rakstnieka atmiņu tēlojumu par savu dzīvi.

Par rakstnieka daiļradi stāstīja 11. klases skolniece Ceirāne. Viņas stāstījumu ilustrēja Jankovska, norunājot fabulu «Vista un galis», un Kļimoviča, nolasot fabulu «Prātīga rīcība».

Fragmentus no Andreja Upīša darbiem lasīja 10. klases skolniece Kalniņa un Kokte. Priekšnesumu nobeigumā 6.-a un 6.-b klases pionieri uzveda Andreja Upīša reālas pasakas «Laimis Lācis» pirmo cēlienu. Lai skatītāji labāk izprastu lugas darbību, pirms izrādes 6.-b klases skolniece Ošiņa pastās-

tīja par sūnciemiešu likstām dzīvē.

Skatītājiem sevišķi patika 6.-b klases skolniece Bērziņa Buķa lomas izpildījums, laba bija arī 6.-a klases skolniece Brūniņa Buķienes lomā, 6.-b klases skolniece Balode Radzlenes lomā.

Savas lomas pareizi bija izpratuši arī pārējie tēlotāji: 6.-a un 6.-b klases skolēni Veinberga, Čakule, Sipko, Vilkāja, Kokte, Celmiņš, Griekers u. c.

Dalībnieki nosūtīja arī apsveikumu sirmajam jubilāram viņa 83. dzimšanas dienā.

Vakara otrajā daļā skolēni aplūkoja Andreja Upīša daiļrades izstādi, minēja viktorīnas par viņa darbiem un dejoja literāru valsi, kur atbilstošu partneri varēja sameklēt tikai tie, kas labi pazina Andreja Upīša darbu varoņus.

Z. Salija

Viens par visiem un visi par vienu

(Turpinājums no 1. lpp.)

ar nevīžību, neatsaucību, pat snaudulību. Sevišķi to varēja teikt par Pļaviņu sakaru nodaļas telefonistēm. Sūdzību netrūka arī rajona sakaru kantorī. Te par tām allaž runāja ražošanas sanāksmēs. Bija aizrādījumi, brīdinājumi.

Taču ne ar tādām metodēm vien labojamas kļūdas. Sakaru kantora priekšiece b. Ivanova kolektīva saliedēšanu uzsāka ar draudzīgām pārrunām. Tajās bieži vien izskanēja doma sekot labāko kolektīvu paraugam, kāda, piemēram, ir pastnieku brigāde, kas viena no pirmajām sāka cīnīties par komunistiskā darba kolektīva nosaukumu. Tagad šis goda nosaukums tai piešķirts.

Ne uz reizi šajā sacensībā iesaistījās telefonistes. Tomēr tā bija klusa apņēmība strādāt labāk, bez sūdzībām un brāķa. 6—7 mēneši bija pletiekami ilgs laiks, lai, uzcītīgāk strādājot, pašas telefonistes pārliecinātos, ka arī viņas var būt komunistiskās sacensības dalībnieces.

Komunistiskā darba brigāžu locekļu un trieciennieku sanāksmē b. Ivanova pastāstīja, kā uz augšu mainījusies cilvēku attieksme pret saviem pienākumiem, pret katru šī kolektīva locekli atsevišķi. Kad kādā no pirmajām partijas vēstures studēšanas pulciņa nodarbībām neieradās viena telefoniste, pārējās bija pavisam uztraukušas: —Kur viņa varēja aizkavēties? Kāpēc neatnāca? Vai piemānīs? — Bet kāds prieks staroja, kad gaidītā ieradās. Bija taču norunāts, ka politpulciņā mācī-

sies visas. Kolektīva cerības viņa tomēr nepievīla.

Jauno iezīmju kontūras arvien spēcīgāk veidojas tieši tajos kolektīvos, kas jau ieguvuši vai cīnās par komunistisko darbu. Kad Driksnas kūdras fabrikas partijas pirmorganizācija lūdza sabiedrības atbalstu jaunā kluba celtniecībā, Vasilija Nikitina brigādes ļaudis būvobjektā ieradās pēc aizvadītās darba dienas. Arī uzņēmumā brigadieris b. Nikitins strādā līdz pārejiem un pat atteicies no brigadieru piemaksas. Brigadieris Sidoris Vaņkovs, sekodams Valentīnas Gaganovas ierosmei, pārņēma atpalikušas brigādes vadību un ar tās strādniekiem iesaistījās cīņā par komunistiskā darba brigādes nosaukuma iegūšanu.

Grūtos apstākļos, sevišķi rudens un ziemas periodā, nākas strādāt kravas automašīnu brigādes vīriem, jo 30. autotransporta kantorī vēl arvien ekspluatācijā nav nodots mašīnu profilaktorijs. Tomēr b. Sidorina vadītā komunistiskā darba brigāde savas saistības jau pārsniegusi par vairāk nekā 30 procentiem. Tas ir cilvēku pašizliedzīgais darbs, komunistiskā attieksme pret to.

— Viens par visiem un visi par vienu. Ar tādu devīzi strādājam arī mēs, — saka Līvānu stikla fabrikas komunistiskā darba brigādes vadītājs b. Vilcāns. — Brigādē esam četri jaunieši. Katrs no mums apgūst arī sava biedra profesiju. Kopā strādājam, kopā apmeklējam politmācības.

K. Dreimaņa teksts un foto

LATVIJAS RŪPNIECĪBAS
UZŅĒMUMOS

16 tūkstoš novatoru

Latvijas ekonomiskā rajona uzņēmumos ir vairāk nekā 16 tūkstoš racionalizatoru un izgudrotāju. Šogad viņi ieviešu 17.000 priekšlikumu attieksmē uz ražošanas procesu mehānizāciju un automatizāciju. Elektropuldžu fabrikā, hidrometeoroloģisko aparātu un Rīgas lauksaimniecības mašīnu rūpnīcā katrs trešais ražošanā nodarbinātais cilvēks ir racionalizators. Lielu ievēribu uzņēmumā VEF iemantojis instrumentu atslēdznieks Sociālistiskā Darba Varonis V. Bušs, kas konstruējis vairāk nekā 30 augstāzīgu automātu.

Racionalizācijas priekšlikumu un izgudrojumu ieviešana tautas saimniecībai dod vairāk nekā 100 miljonu rubļu lielu ietaupījumu gadā.

Uz 50 valstīm

Latvijas fabrikas un rūpnīcas savus ražojumus eksportē uz 50 valstīm. Radio, elektrotehniskās un metālapstrādes rūpnīcās un metālapstrādes rūpnīcās uzņēmumi piegādā Ķīnai, Indijai, Afganistānai, Abesīnijai, Somijai un citām zemēm telefona centrāles, dīzeļus, radiouzņēmējus, precizijas aparātus un citus izstrādājumus.

Republikas tautas saimniecības padomes rūpniecība sākusī izpildīt mums draudzīgās Kubas pasūtījumus. Superfosfāta fabrika tai nosūtījusi lielu daudzumu minerālmēslu. Rīgas elektropuldžu fabrika piegādā Kubai vairāk nekā 700 tūkstoš elektropuldžu.

(LTA)

Aiz darbgaldiem skolotāji

Todien Krustpils I vidusskolas kokapstrādes darbnīca vairāk atgādināja mēbeļu cehu nekā ražošanas apmācības klasi. Tas tāpēc, ka aiz darbgaldiem neredzēja skolēnu trauslos augumus. Vidusskolas praktisko darbu skolotājs Konstantīns Kļava gan tāpat kā citad vadīja nodarbības, bet tikai šoreiz — rajona skolu praktisko darbu pasniedzēju nodarbības.

Palūkojāties, kas tad veidojas viņu rokās.

Lūk, radiogaldiņa virsa. Ap to kopā ar Krustpils septiņgadīgās skolas skolotāju J. Saulīti noņemamas Liepenes skolas praktisko darbu pasniedzējs J. Rubenis. Kūp līmes pods, iečīkstas darbgalda skrūve, uz koka pamata top saskaņotu šķiedru finiera segums. Biedrs Kļava paskaidro, ka šī esot tā saucamā inkrustācija, Sa-

režģīts darbības nosaukums, bet ne mazāk sarežģīts arī pats darbs. Jāprot ļoti kombinēt salaidumu vietas, finieris jāpielīmē tā, lai nebūtu ne mazākās grumbiņas.

Līvānu I vidusskolas skolotājs J. Mačāns nodevies dekoratīvā plauktiņa darināšanai. Darbnīcā top arī glītas vēstule kastītes un citas skaistas lietas.

Sajā mācību gadā šī bija jau otrā praktiskā skolotāju nodarbība. Līdz pavasarim paredzēts organizēt vēl divas. Tajās pasniedzēji praktiski apgūs darba rīku asiņāšanu, kopšanas un citas mācību darbā nepieciešamās iemaņas.

Attēlā: (no kreisās) praktisko darbu skolotāji Jāzeps Dauksts, Jānis Parodovskis un Jāzeps Mačāns nodarbībās.

I. Ķirša teksts un foto

Pa mūsu materiālu pēdām

Mūsu laikraksta 18. novembra numūrā bija ievietots raksts «Nevajag atālgot nolaidību», kur kritizēta Krustpils II vidusskolas bibliotēkas vadītāja V. Kalašņikova.

Rajona tautas izglītības nodaļa redakcijai raksta, ka minētie fakti atbilst patiesībai. Bibliotekārei b. Kalašņikovai dots termiņš darbu uzlabot.

Liekēži? Tādu nedrīkst būt!

Mūsu zemē radīti visi apstākļi, lai cilvēki varētu godīgi strādāt, dzīvot draudzīgi un palīdzēt viens otram. Valsts padomju ļaužu tā arī dara. Viņi nespēj pat iedomāties eksistenci bez sabiedrībai derīga darba. Kolektīvajā darbā, cīņā par septiņgades uzdevumu izpildi aug un veidojas aktīvs komunisma cēlājs. Padomju tautas radošais ģēnijs ir radījis kosmiskos kuģus un mākslīgos pavadoņus, uzbūvējis atomstacijas un atomledlauzi, apguvis miljoniem hektāru neskarto zemi.

Taču aiz godīgo darbaļaužu muguras dažkārt slēpjas liekēži — slaisti, blēži, spekulanti, kukulnēji un dīkdieņi. Viņu morāle: padarīt cik iespējams mazāk, bet saņemt, pagrābt no sabiedrības pēc iespējas vairāk. No kurienes pie mums rodas liekēži?

Tas, ka viņu netrūkst kapitalistiskajā sabiedrībā, saprotams ikvienam. Tur cilvēka stāvokli nosaka nevis darbs un viņa spējas, bet bagātība. Parazītējošo bagātnieku saujīņa, kam pieder ražošanas līdzekļi, dzīvo uz daudzu miljonu algoto strādnieku rēķina. Turpretim mūsu zemē visu materiālo un kultūras vērtību saimnieks ir pa-

ti tauta. Cilvēks ir atbrīvots no jebkuras ekspluatācijas: ikviens strādā savas sociālistiskās sabiedrības labā, un no tā atkarīga arī paša darba cilvēka labklājība. Kāpēc tad arī vēl šādos apstākļos atrodas cilvēki, kas dzīvo kā parazīti.

Tas izskaidrojams ar to, ka jaunās sabiedrības celtniecības gaitā jaunais nostiprinās sīvā cīņā pret vecā paliekām. Sevišķi liela dzīvotspēja ir privātpašnieciskās psiholoģijas paliekām. Un tieši šīs paliekas ir augsne, kurā rodas visāda veida liekēži. Mēdz būt, piemēram, tā, ka samaksa par izstrādes dienu kolhozā ir laba, bet viens otrs kolhoznieks tomēr galvenokārt strādā savā personiskajā saimniecībā, nodarbojas ar spekulāciju. Vai ņemsim piemēra dēļ tā saucamos kolektīvos dārzus. Ir daudz tādu gadījumu, kad dārzkopības entuziasts pārvēršas par privātpašnieku, kura vienīgā doma — kā izdevīgāk pārdot tirgū ogas un augļus no sava dārza. Vienā otrā vietā liekēži kļuvuši pat tik nekaunīgi, ka, izmantojot dažu vadītāju nevēribu un negodīgumu, «nomā» no padomju saimniec-

bām un kolhoziem zemi, lai varētu iedzīvoties.

Viens no riebīgākajiem liekēžu tipiem ir spekulants. Savas «preces» spekulanti pārvadā no mūsu zemes viena gala uz otru, lai ierautu pēc iespējas vairāk naudas. Ar negodīgu tirdzniecības darbinieku palīdzību viņi uzpērk ejošas preces un pēc tam tās paslepus pārdod par trīskāršu cenu. Spekulantu radinieki ir kukulnēji un dažnedažādi «piegādātāji». Viņi izmanto iedzīvošanās nolūkā nepārvarētās grūtības iedzīvotāju apgādē ar dažām precēm un kolhozu apgādē ar tehniku, būvmateriāliem un rezerves daļām.

Arī kolhoznieki, kas lieāko tiesu strādā savos sakņu dārzos, mantrausīgie dārzkopji un pat spekulanti var teikt, ka arī viņi strādā. Taču sabiedrībai vajadzīgs un ir svarīgs darbs, kas dod labumu visiem, nevis tikai vienam cilvēkam. Katram jāstrādā apzinīgi, skaidri apzinoties, ka labā, kāda mērķa sasniegšanai viņš to dara. Tieši tā strādā tie, kas tiecas pēc komunistiskā darba uzvaras. Piemēram, sevastopolieši pašlaik cīnās par to, lai viņu pilsēta iegūtu

augstāzīgu darbu, priekšzīmīgas kārtības un augstas kultūras pilsētas nosaukumu. Viņu dzīves likums ir: neatteikties ne no kāda darba — vienalga vai tas izdevīgs, vai neizdevīgs, smags vai viegls, strādāt ar labpatiku un prieku, citiem vārdiem izsakoties, uzskatīt darbu par dzīves nepieciešamību; šodien dot vairāk produkcijas un labāku nekā vakar, bet rīt — vairāk un labāku nekā šodien.

Komunistiskās morāles garā audzinātais padomju cilvēks nespēj vienaldzīgi pāiet garām «vieglas dzīves» tīkātājiem, jo tas ir pretrunā ar sabiedrības interesēm. Darba cilvēki pilnīgi pamatoti ierosina ierobežot slaistiem tiesības uz kultūras, izglītības un ārstniecības iestāžu apmeklējumu, bet liekēžus, kas nevēlas strādāt, piespiedu kārtā nosūtīt uz labošanas darba kolonijām. Sevišķi nesaudzīgi jācīnās pret cilvēkiem, kas dzīvo pāri saviem līdzekļiem. Tie ir viskaitīgākie liekēži, jo līdzekļus šādai dzīvei viņi visbiežāk iegūst ar noziegumu (zādzību, dokumentu viltošanu vai spekulāciju). «Kas ne-strādā, tas arī lai neēd, — tāds ir sociālisma praktiskais

bausslis, — rakstīja V. I. Lēņins. — Lūk, ko vajag praktiski nokārtot». Šim Lēņina norādījumam jāklūst par mūsu dzīves likumu.

Cīņā pret liekēžiem noteicošā nozīme ir sabiedrībai. «Nedrīkst, — sacīja biedrs N. Hruščovs PSKP XXI kongresā, — mierīgi gaidīt, līdz šis kapitalisma paliekas izzudīs pašas no sevis, pret tām neatlaidīgi jācīnās, nepieciešams noskaņot sabiedrisko domu pret buržuāziskiem uzskatiem un tikumiem, pret antisabiedriskiem elementiem».

Vispirms nepieciešams radīt apstākļus, kuros parazītējošie elementi nevarēs ne rasties, ne eksistēt. Nedrīkst pāriet garām nevienai liekēdības izpausmei, tā jāizskauž jau pašā diglī. Rūpnicu un padomju saimniecību strādnieki, lauksaimniecības arteļu biedri var — un to darīt ir viņu pienākums — piespiest un iemācīt strādāt cilvēkus, kas to nevēlas darīt un grib dzīvot uz citu rēķina. Un ja viņus nevar pārliecināt, tad pret viņiem jāvērs likuma spēks. Cīņa pret liekēžiem ir viens no svarīgākajiem biedru tiesu, brīvprātīgo kārtības sargu vienību un citu sabiedrisko iestāžu uzdevumiem.

S. Nikolajeva

Saudzēsim „zaļo zeltu“!

Mežs — tas ir ne vien būvmateriāls un kurināmais, bet arī ķīmiskās rūpniecības izejviela, mitruma regulētājs un patikama atpūtas vieta. Tieši tāpēc septiņgadē mežu ciršanu paredzēts nevis palielināt, bet samazināt, nocērtot tikai gadskārtējo pieaugumu. Tas nozīmē, ka meži ir rūpīgi jākopj, jāsaudzē. Diemžēl, dažos kolhozos rīkojas pēc principa: aiz manis kaut ūdens plūdi. Tā tas ir kop-saimniecībā «Sarkanā zvaigzne», kur neievēro viselmentārākās meža apsaimniekošanas prasības.

Kolhoza valde ir saņēmusi meža kopšanas un izmantošanas plānu, bet to nepilda. No smalcīrē, retināšanā un skrej-cirtē paredzētiem 22 hektāriem ar 212 kubikmetru koku masu darbs nemaz nav iesākts. No 80 hektāriem sanitārā cirtē izpildīta tikai 10,2 ha platībā.

Kolhozā šogad ar mežu vajadzēja apsēt 0,9 ha. Apsēti — 0,7 ha. Sējumus paredzēts rāvēt trīs reizes, bet šeit tos neizrāvēja ne reizi. Tāds stāvoklis radies tāpēc, ka valde nekontrolē mežsarga Briča darbu. To izmantojams, mežsargs pieļāvis vairākas nelikumības. Viņš dažiem pilsoņiem (piemēram, R. Tiltiņam) atļāvis bez dokumentu nokārtošanas caur vietējo mežniecību cirst malku. Netiek saudzēti arī koki ar dekoratīvu nozīmi. Šā kolhoza biedrs

Pitjukevičs 1. grupas mežā (zaļajā zonā) iežogojis 0,4 ha meža saviem personiskajiem lopiem. Lai paātrinātu koku nokalšanu, Pitjukevičs koku mizu apcērt vai apdedzina. Nokaltušos kokus viņš bez valdes atļaujas izlieto savām vajadzībām. Bez tam šis meža iznīcinātājs šajā iežogotajā platībā patvarīgi uzcēlis malkas šķūnīti.

Vai valde to visu nezina? Zina, bet klusē. Kā vajag saimniekot mežā, to kolhoza «Sarkanā zvaigzne» valdei un mežsargam derētu pamācīties no kaimiņiem — seldziniekiem. Tur mežsarga pienākumus apzinīgi pilda komunisti Kārlis Gredzens. Viņš mežu kopj saskaņā ar apstiprināto plānu. Sevišķi labi paveikta retināšana, tāpat ievēro meža atjaunošanu, kopšanu. Sējumus tur rūpīgi rāvē. Tiešām — būtu ko mācīties! Bet mežsargs Bricis to nevēlas. Kad viņu aicināja uz tehniskā minimuma kursiem Koknesē, tas aizbrauca, pirmo dienu pabija, bet otrajā vairs neieradās...

Briča sabiedrotā ir nolaidība un reizēm pat apzināta ļaunprātība. Mežsargs nereti saviem draugiem atļautās zaru malkas vietā ierāda cirst lielus bērzus un citus augošus kokus ar dekoratīvu nozīmi, kurus ar LPSR Mežsaimniecības ministrijas norādījumu aizliegts cirst.

Mežsarga paspārnē perinās

arī citi koku postītāji. Par tādu var nosaukt nekur ne-strādājošo Jāni Podi. Viņš zaļajā zonā 17. novembrī patvaļīgi nocirta kļavas, kurās mazie naturālisti bija iekāruši putnu būrus. Tas jau ir barbarisms! Tā līdzdalībniece bija arī Podes dzīvesbiedre, lai gan viņai kā skolas darbvedei vajadzēja vīru atturēt no šādas rīcības. Apgalvojums, ka mežsargs Bricis kokus par pusstopu atļāvis nocirst, taču nav nekāds arguments.

Patvaļībniekiem tāpat jāpieskaita Pitjukevičs, Zvaigzne, Nadziņa un citi. Bet jācer, ka savu noteicošo vārdu beidzot teiks valde.

A. Balodis

Čakli strādāts, labi pelnīts

Šinīs dienās kolhoza «Leņina karogs» kolhozieki saņēma kārtējo naudas avansu.

Čaklāko kolhozieku skaitā var minēt Petukeviča ģimeni, slaucējas Almas Rocēnas, Lidiņas Janbergas, kolhozieka Jāņa Staņislavskā, cūkkopes Vilmas Krūmiņas un daudzu citu kolhozieku vārdus. Mehanizatori avansā saņēmuši 38 tūkstoš rubļu.

A. Klintiņš

CESU rajona Raunas ciema kop-saimniecība «Sarkanais Oktobris» visā republikā pazīstama kā izcila pirmrindas lopkopības saimniecība. Šeit ir augsti izkopts Latvijas brūnās šķirnes lopu ganāmpulks. Arī mūsu rajona kolhozos un padomju saimniecībās iepirkta šīs saimniecības prasmīgo lopkopju izaudzētās govīs un vaislas buļļi. Sevišķi vērtīgi ir «Sarkanā Oktobra» izaudzētie vaislinieki. Audzējot šķirnes lopus, kolhozs ar katru gadu kļūst ekonomiski spēcīgāks. Pārdodot šķirnes lopus, kolhozs pērn ienēma 950.000 rubļu, bet šogad būs pāri miljonam. Neapšaubāmi, arī mūsu rajona saimniecībām ir līdzīgas iespējas, tikai jāpārņem šīs pirmrindas saimniecības pieredze. Ko mēs varam mācīties no «Sarkanā Oktobra» lopkopjiem?

PIRMKĀRT — lopu nodrošināšana ar labu barības bāzi. «Sarkanā Oktobri» ierīkotas augstvērtīgas kultivētās ganības. Katrai slaucamai govij šeit iznāk 0,87 ha ganību, respektīvi par 0,37 ha vairāk, nekā vispār pieņemts. Tas deva iespēju vasaras karstajos mēnešos, turot govīs tikai ganības bez jebkādas papildēdināšanas, iegūt no govs 20—25 kg piena. Arī ziemai sagatavots pietiekams daudzums rupjās un sulīgās barības. Šogad kolhozā vidējais izslaukums no govs būs 3850 kg piena. Viena centnera piena ražošanas pašizmaksa šeit ir 88 rubļu 29 kapeiki.

OTRKĀRT — ganāmpulka šķir-nība un lopu sastāvs. No 1312 liellopiem 1274 ir Latvijas brūnās šķirnes un tikai 38 šīs šķirnes krustojumi. Izdarot šogad ganāmpulka bonitēšanu (novērtēšanu) noskaidrots, ka no 572 slaucamām govīm ārpusklases ir tikai divas govīs, bet viss lielais vairums — pirmās un elites klases. Šķirības un lopu sastāva sistematiska uzlabošana deva iespēju kāpināt ganāmpulka vidējo piena tauku saturu līdz 4,49%. Tik augsts tauku saturs pienā ir tikai «Sarkanā Oktobra» ganāmpul-kam. Lūk, galvenokārt šī iemesla dēļ mēs arī iepirkam dzīvniekus šinī kolhozā.

TRESKĀRT — augstu izslaukumu iegūšana no govīm daudzās laktācijas. Kolhozā ir daudz govju, kuru mūžs ilgāks par 10 laktācijām. No govs «Cipra» — LB,

Darbu un mācības apvienojot

Visas mūsu tautas uzdevums — cīnīties par septiņgades uzdevumu ātrāku izpildi. Bet lai gūtu panākumus darbā, nepietiek ar labu gribu vien, vajadzīgas arī zināšanas.

To labi izpratuši daudzi rajona jaunieši un arī gados vecāki cilvēki, kas savas zināšanas papildina, mācoties Latvijas Republikāniskajā lauksaimniecības tehnikuma neklātienē. Sekmīgi darbu ar mācībām apvieno LKP kongresa kolhoza kontrolasistente Maija Akmentīna. Eksāmenos viņas pareizās atbildes liecina, ka audzēkne tiem nopietni gatavojas.

Vēlu uguns nenodziest Oskalna kolhoza grāmatvedes Monikas Birzakas logos. Viņa ir grāmatvedības nodaļas IV kursa audzēkne un pēc darba dienas kolhozā — vakars jāizmanto mācībām. M. Birzaka ir ne tikai laba grāmatvedības darbiniece, bet arī tehnikuma mācību uzdevumus veic teicami.

Līdztekus darbam kolhozā «Brīvais zemnieks» grāmatvedības darbiniece Pauline Muktupāvela citīgi gatavojas valsts eksāmeniem tehnikumā. Arī Kārļa Marksa kolhoza kolhozniece Anna Ziedīņa čakli strādā laukkopībā un arī labi mācās tehnikuma agronomijas nodaļā.

Kolhozu «Uz priekšu» prasmīgi vada Latvijas Republikāniskā neklātienes tehnikuma absolvents b. Lejiņš.

Ir zīmīgi, ka tie, kas labi strādā, arī sekmīgi mācās. Tas rāda, ka ar lielu gribu var veikt atbildīgus uzdevumus darbā un arī mācīties, kaut arī tas prasa kādreiz kādu

negulētu nakts stundu. Minēto priekšzīmei derētu sekot arī citiem rajona jauniešiem.

Latvijas Republikāniskajā neklātienes lauksaimniecības tehnikumā Rīgā var apgūt speciālo izglītību šādās nozarēs: agronomijas, dzīvniekopības, veterinārā, zootehnikas, hidromeliorācijas, lauksaimnieciskās ražošanas uzskaites un plānošanas (kvālifikācija — grāmatvedis — plānotājs) un elektrifikācijas.

Tehnikumā iestāties var personas ar septiņgadīgo vai vidusskolas izglītību bez vecuma ierobežojuma. Mācību ilgums lauksaimnieciskās ražošanas uzskaites un plānošanas specialitātē ar septiņgadīgo izglītību — 4 gadi, bet ar vidusskolas izglītību 2 gadi. Pārējās specialitātēs ar vidusskolas izglītību — 3 gadi, bet ar septiņgadīgo — 5 gadi. Tehnikumā pie-teicoties jāiesniedz: tehnikuma direktoram iesniegums, skolas beigšanas apliecība, autobiogrāfija, izraksts no darba grāmatlīgas, izziņa par veselības stāvokli, 3 foto-karņavas.

Iestāju eksāmeni audzēkņiem ar septiņgadīgo izglītību jākārtos: 1. latviešu valodā — vārdos un rakstos, matemātikā — vārdos.

Audzēkņiem ar vidusskolas izglītību iestāties jākārtos vidusskolas kursa apmērā: latviešu valodā — rakstos (sacerejums), matemātikā — rakstos un vārdos.

Iestāties eksāmenu laikā audzēkņus nodrošina ar kopmītnēm. Dokumentus pieņem līdz š. g. 20. decembrim.

A. Tauriņa,
Latvijas Republikāniskā neklātienes tehnikuma pasniedzēja

PIRMRINDNIEKU PIEREDZE

Ko varam mācīties no kolhoza «Sarkanais Oktobris» sasniegumiem lopkopībā

kurai pašlaik ir 12 gadi, pērn izslauca 7698 kg piena ar 5,40% tauku saturu. Tādu piemēru var minēt daudz.

CETURTKĀRT — teicami nokārtota uzskaites lopkopība. «Sarkanā Oktobra» lielajā ganāmpulkā lopkopības pārraudzību veic četri kontrolasistenti. Regulāri izdarot ierakstus kūtīs un gada rēķinu grāmatās, šeit ir precīzas ziņas par katru dzīvnieku. Tas savukārt dod iespēju ganāmpulka atjaunošanai izlasīt labākos dzīvniekus. Šī darba rezultātā panākts, ka no katrām apēstajām 100 barības vienībām govis ražo 127 kg piena ar 5,56 kg tīru piena tauku. Valsts ciltsgēmatā ierakstītas 320 govīs. Lopkopības pārraudzība kolhozam daudzkārt atmaksājas. Tiem, kas par to vēl šaubās, kolhoza «Sarkanais Oktobris» pieredze ir uzskatāms piemērs, jo sevišķi ganāmpulku kompleksāšanā mēs, nezinādami dzīvnieku produktivitāti un barības atmaksu ar pienu un piena taukiem, varam pielaipt rupjas kļūdas.

PIEKTKĀRT — govju maksimālā apsēkšana un augstvērtīgu vaislinieku izmantošana. Kolhozā vaislai lieto pārbaudītus vaislas buļļus, kuri uzlabo pēcnācēju ražību, sevišķi tauku saturu pienā.

VISU šo svarīgo pasākumu rezultātā gūti augsti saimnieciskie rādītāji. Līdz 1. novembrim uz katrām 100 ha lauksaimnieciskai izmantojamās zemes saražoti 73,5 cēt gaļas, 534 cēt piena. Labākās slaucējas Elza Ruska, Velta Suipe un Helēna Selakova izslaukušas jau pāri par 4000 kg piena no govs. Sevišķi labi sasniegumi ir tieļu audzēšanā. Labākās telkopes Elza Vegere un Antonija Rancāne savas grupas telēm panāk vairāk par 1000 g dzīvsvāra pieauguma diennakti. Sociālistiskā Darba Varone Milda Fridrihsone no kat-

ras vaislinieces jau saņēmusi caurmērā 24,3 silvēnus utt.

PROTAMS, nevar teikt, ka «Sarkanā Oktobra» lopkopībā nav trūkumu. Tā, piemēram, ganāmpulkā vēl joprojām nav izskausti govju eksterjera trūkumi, kā slīps krusts, ieliekta mugura u. c. Tāpat vaislas buļļi vēl nenodrošina tālāku tauku satura kāpinājumu pienā, jo daudzām govīm tauku saturs pienā pārsniedz 5%. Tāpēc turpmāk jāpanāk tādu vaislinieku pielietošana, kas spēj kāpināt tauku saturu pienā visa ganāmpulka govīm.

KOPSAIMNIECĪBAS «Sarkanais Oktobris» kolhozieki šogad par katru izstrādes dienu saņēms 11 rubļu 50 kap. un 1 kg graudu. Priekšzīmīgi te nokārtota darba nespējīgo apgāde. Gadā katrs darba nespējīgais saņem 75 kg graudu un 100 kg kartupeļu, bet ik mēnesi 20—30 l piena, 1—2 kg sviesta un 30—50 rubļu naudas. Te prasmīgi organizē arī kolhozieku kultūralo un sabiedrisko dzīvi. Kolhozam ir savs koris, pūtēju orķestris, deju kolektīvs un bibliotēka ar 2270 grāmatām. Visus sabiedriskos pienākumus vada ievēlēts kultorgs, kas par savu darbu saņem 26 izstrādes dienas mēnesī.

MAZ ir tādu dienu, kad «Sarkanā Oktobri» neiegrieztos kāda ekskursija vai delegācija. Šeit ierodas laudis ne tikai no mūsu republikas, bet arī no citām brālīgajām padomju republikām un arī ārzemēm. Tāpēc visiem mūsu rajona kolhoziem un padomju saimniecībām lietderīgi tuvāk iepazīties ar kolhoza «Sarkanais Oktobris» sasniegumiem, it sevišķi Latvijas brūnās šķirnes lopu audzēšanā.

R. Folkmanis,
Latvijas Lopkopības un veterinārijas zinātniskā pētnieciskā institūta zinātniskais līdzstrādnieks

Desmit gados paveikts daudz

Nav tālu jālūkojas pagātnē, kad Līvānu pilsētā teātra izrādes kultūras namā bija retums. Pirms desmit gadiem te nebija neviena dramatiskā kolektīva, tāpēc vairākcēlienu lugas neiestudēja un bija jāapmierinās ar dažām Rīgas teātru vai kaimiņu rajonu kolektīvu viesizrādēm.

Par Līvānu pilsētas kultūras nama dramatiskā kolektīva nodibinātāju kļuva Lauma Balode. Pavisam īsā laikā viņa prata ieinteresēt pilsētas pašdarbniekus teātra mākslā, un jau 1950. gadā skatītāju vērtējam nodeva dramaturga Kostenko vairākcēlienu lugu «Pie meža cirtējiem». Tas bija pirmais pārbaudījums, kuru pašdarbnieki izturēja godam. Ar šo lugu iezīmējās dramatiskā kolektīva darba sākums. Drīz pēc pirmā iestudējuma uz skatuves parādījās Arbutova «Satiešanās ar jaunību».

Reizē ar repertuāru auga un veidojās arī kolektīvs. Tajā sāka piedalīties arvien vairāk pašdarbnieku, pilnvērtīgāka kļuva viņu tēlošanas māka. Labu novērtējumu guva Līvānu I vidusskolas skolotāji Oļģerts Zieds un Andrejs Vucens, Zenta Pabērze, Marija Spūle un citi, kurus šodien vārda pilnā nozīmē var saukt par dramatiskā kolektīva veterāniem. Dramatiskā kolektīva slava tālu aizskānēja pēc tam, kad 1958. gadā Lat-gales kultūras nedēļā Daugavpilī līvānieši ar R. Blaumaņa lugu «Pazudušais dēls» izcīnīja vislabāko novērtējumu. Atsevišķu šīs lugas lomu tēlotāju sniegums tika pielīdzināts profesionālo mākslinieku līmenim.

Aizvadītajā laika posmā, kopš nodibināties dramatiskais kolektīvs, pašdarbnieku pūrā ir 25 vairākcēlienu un ap 30 viencēlienu lugas. Lieki būtu šoreiz runāt, cik daudz brīvā laika tas prasīja ikvienam kolektīva biedram un režisorei Laumai Balodei. Nevarētu teikt, ka apstākļi dramatiskā kolektīva darbam būtu labi. Mēģinājumi bieži notiek caurstaigājamās telpās, nereti lomu tēlotājiem uz mēģinājumiem jāierodas agri no rīta, jo vakaros zāle un skatuve ir aizņemta.

Labas atsauksmes kultūras nama pašdarbnieki guvuši arī ārpus mūsu rajona. Šogad kolektīvs ar Vīgantes pedagogisko sonāti «Palmas zaļo vienmēr» viesojās Madonā un Jēkabpils rajonā.

Pašreiz līvānieši gatavojas republikāniskajai dramatisko kolektīvu skatei. Pēdējos gados kolektīvs sakuplojis un tagad tajā ir 40 pašdarbnieku. Tas dod iespēju strādāt ar plašu vērienu. Drīz kolektīvs repertuāru palielinās vēl ar vairākām lugām. Uzsākts iestudēt A. Safronova komēdiju «Miljons par vienu smaidu», M. Smirnovas un M. Kraindeles komēdiju «Cetri zem viena jumta». Nākošā gada sākumā paredzēts iestudēt Sauleskalna lugu «Zītaru dzimta».

Dramatiskā kolektīva tapšanā un tā radošajā darbā visvairāk pūliņu ir veltījusi režisore Lauma Balode. Arī turpmāk rosīgie pašdarbnieki nevienam reizi vien iepriecinās līvāniešus ar jauniem iestudējumiem.

A. Kārklis

ARSTA PADOMI

Cukura slimība jeb cukura diabets

Cukura slimību jau pazina senie grieķi mūsu ēras sākumā. Šī slimība ir komplicēta. Tā rodas tad, kad saslimst aizkuņģa dziedzera un netiek izdalīts insulīns pietiekošā daudzumā. Tādējādi tiek traucēta ogļhidrātu vielu maiņa. Urīnā izdalās cukurs un paaugstināts cukura saturs asinīs.

Cēloņi, kas izsauc cukurslimību, var būt dažādi. Ievērojama loma iedzimtībai. Ir novērots, ka dažās ģimenēs gandrīz visi slimo ar diabētu. Bieži slimībai par iemeslu ir sistēmiska pārēšanās, sevišķi ar cukura produktiem. Saslimšanu var sekmēt arī psihiskas traumas: smagi nervu satricinājumi, ilgstoši nepatikami pārdzīvojumi, bailes, garīga pārpūšanās, infekcijas slimības.

Cukura slimība attīstās pakāpeniski. Slimnieks sāk just sausumu mutē, slāpst dzert, izdzer 10 un vairāk litru šķidruma dienā, un tikpat daudz izdala urīnā. Estgribā ļoti liela, tomēr slimnieks noliesē. Samazinās darba spējas, jūtams nogurums, nespēks. Rodas ādas nieze un sastrutējumi.

Ja cukurslimnieks laikus neapņemas ārstu, neārstējas un neievēro diētu, slimība var dot smagas komplikācijas. Piemēram, asinsvadu sklerozi, sirds muskuļu distrofiju, nervu iekaisumu u. c. Bieži saslimst ar tuberkulozi, kas strauji progresē. Visbīstamākā cukurslimības komplikācija ir diabētiskā koma. Slimniekam rodas straujš vispārējs vājums, ar izelpojamo gaisu izdalās acetons, ko sajūt pēc tā specifiskas smakas. Slimnieks paliek vienaldzīgs, miegains, elpošana kļūst dziļa, smaga un viņš zaudē samaņu. Pēc tam

pievienojas sirds vājuma pazīmes. Ja laikus nesniedz pareizu medicīnisko palīdzību, iestājas nāve. Cukurslimību ārstē, lietojot pareizu diētu un insulīnu.

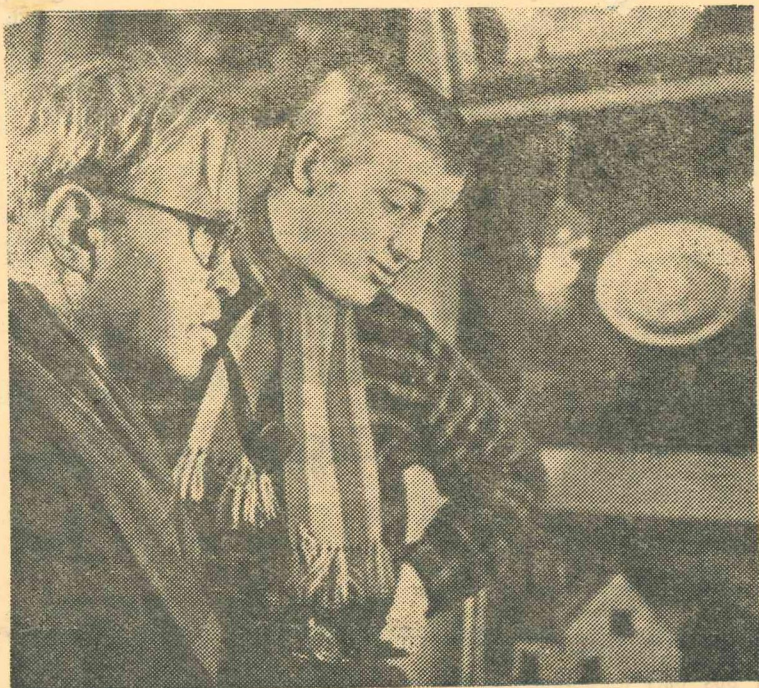
Slimnieka uzturu gatavo pēc vispārējiem kulinārijas noteikumiem, tikai te ir nepieciešams ievērot izlieto produktu svaru. Jāievēro ogļhidrātu, olbaltumvielu un taukvielu daudzums. Ēdieniem jābūt dažādiem, garšīgiem, jāēd četras reizes dienā. Rupjmaize satur vairāk vitamīnu un mazāk ogļhidrātu, tādēļ cukurslimniekam tā ir vērtīgāka par baltmaizi. Gaļu var lietot dažādos veidos bez miltu piemaisījumiem. Galetis bez gaļas tiek atļauts bez ierobežojuma. Zivis var lietot jebkurā veidā un lielā daudzumā. No zupām ieteicami gaļas buljoni ar dārzeņiem. Zupai var pielikt krējumu, sviestu. Cukurslimniekam atļauts lietot pienu, piena produktus un olas, tikai ar noteiktu svaru.

Merces ieteicams gatavot bez miltiem. Skābas šķirnes ābolus un ogas var lietot jebkurā veidā, saharīnu — cukura vietā. Ir atļauts dzert arī sārmainos minerālūdeņus, kā boržams, narzāns, zeltē. Insulīns ir aizkuņģa dziedzera

harmons, ko iegūst no govslodu aizkuņģa dziedzeriem. Slimnieks drīkst saņemt tikai tādu insulīna devu, kādu nozīmē ārsts, un tādā pašā laikā slimniekam stingri jāievēro noteiktā diēta. Ja insulīnu pārdozē, tad drīz pēc tā iešļircināšanas (2—3 st.) iestājas tā saucamā hipoglikēmija — pārākīga cukura daudzuma samazināšanās asinīs. Cilvēks jūt vispārēju vājumu, svišanu, sirds kļauves, nemieru. Sākas krampji, aptumšojas apziņa un, ja laikā nesniedz palīdzību, var iestāties nāve no hipoglikēmiskās komas. Katram cukurslimniekam ir jāzina slimības galvenās pazīmes, kā arī diētas un insulīna lietošanas galvenie noteikumi. Katram cukurslimniekam jābūt dispanserizācijas uzskaitē pēc dzīves vietas un regulāri jākonsultējas ar ārstu, jāizpilda ārsta norādījumi. Dažiem cukurslimniekiem insulīna vietā lieto sulfanilamīdu tabletes.

Ja cukurslimnieks sistemātiski konsultēties pie ārsta un pareizi ārstēties, tad savas darba spējas saglabās līdz sirmam vecumam.

S. Aldersone,
ārste

Mākslinieka Aleksandra Junkera vārds ir ļoti populārs mūsu republikā un visā Padomju Savienībā. Viņa kokgrebumi ir pazīstami arī aiz mūsu zemes robežām. Par vairākiem darbiem A. Junkeram piešķirta Latvijas PSR Valsts prēmija. Tēva pēdās iet dēls — arī Aleksandrs Junkers. Viņa darbi jau vairākkārt eksponēti izstādēs Maskavā un Leningradā. Pašlaik jaunais mākslinieks strādā pie grāmatzīmju sērijas.

Attēlā: tēvs un dēls Junkeri
J. Poīša foto (LTA)

Starptautiskais apskats

Izmainās pasaules seja.
ASV ievāc drudžainās bruņošanās augļus

«Mūsu laika svarīga iezīme, — norāda N. Hruščovs, — ir tā, ka izmainās pasaules seja, varenī pleaug miera un progresā spēki». Pēdējo dienu notikumi no jauna apstiprina šo vārdu patiesību. Aizvien jaunais imperiālistisko valstu kolonijas nomet svešzemnieku jūga važas. 1960. gadā vien 17 Anglijas, Francijas un Beļģijas kolonijas Āfrikā ieguvušas neatkarību un nostājušās uz patstāvīgas attīstības ceļu. 1. decembrī visa progresīvā cilvēce atzīmēja Āfrikas dienu, šā kontinenta pret imperiālistu un koloniālistu vērsts cīņas dienu.

Koloniālā barbarisma laikmetam tuvojas gals. Koloniālisms tomēr izmisīgi pūlas saglabāt veco kārtību. Vēl ne visas tautas ir atbrīvojušās no koloniālā jūga. Tāpēc ārkārtīgi svarīga nozīme ir deklarācijai par tūlītēju neatkarības piešķiršanu koloniju zemēm un tautām, ko ANO Ģenerālās Asamblejas XV sesijai iesniegusi mūsu valsts.

Sesija sākusī apspriest šo deklarāciju savās plenārsēdēs. Kolonizatoru un to dienderi dara visu ie-

spējamo, lai aizkavētu koloniālistu likvidācijas jautājuma izlemšanu. Taču nav viņu spēkos pagriezt atpakaļ vēstures ratu un apturēt nacionālās atbrīvošanās kustības attīstību, kas cieši saistīta ar cilvēces cīņu par mieru un progresu.

Panākumi šajā cīņā mūsu dienās rod savu konkrēto izpaušmi arī cildenās Ēģiptes lidzās pastāvēšanas idejas realizācijā. Sarunas starp Padomju Savienību un Somiju, — kas neseno noslēdzās Maskavā, apstiprinājušas, ka draudzība starp vareno Padomju Savienību un mazo Somiju, kā izsakās somu avīzē «Keski-suomalainen», «uzskatāmi pierādījusi, cik auglīga var būt sadarbība» starp valstīm ar dažādām sabiedriskām sistēmām.

Par mierīgas līdzās pastāvēšanas ideju panākumiem liecina arī Kambodžas valsts galvas prinča Norodoma Sianuka vizīte Padomju Savienībā. Šī nelielā Dienvidaustrumu Āzijas valsts ar 5 miljoniem iedzīvotāju piekopj neitrālu politiku, nepiedalās agresīvajos militārajos blokos, veicina miera saglabāšanu un nostiprināšanu.

Prinča Sianuka atbraukšana uz Padomju Savienību, kā viņš uzsver, kādā savā runā, liecina, ka mazās neatkarīgās valstis uzskata mūsu zemi par draugu un cīnītāju par mieru un progresu idejām.

Sai cildenajai idejai kalpo arī Maskavā notiekošā Paguāšas konference kodol kara novēršanas jautājumā, kurā piedalās 75 izcilākie zinātnieki no 14 valstīm. «Paguāšas konference, — izteicās Čehoslovākijas Vēsturnieku biedrības priekšsēdētājs profesors V. Husa, — dod iespēju zinātniekiem neoficiālos apstākļos vaļsirdīgi parunāt ar saviem kolēģiem par visaktuālākajiem tagadnes jautājumiem. Tas ir ļoti svarīgi, jo mūsu pienākums ir strādāt miera labā». «Šai kustībai, kurā piedalās mūsu laika izcilie darbinieki, — uzsvera ASV Nacionālās akadēmijas loceklis profesors B. Glass, — rodas arvien vairāk piekritēju». Konferencē piedalās pazīstamais amerikāņu finansists un sabiedriskais darbinieks Sairuss Itons. «Pienācis laiks pāriet no sarunām par atbrūošanos pie atbrūošanas, — viņš sacīja. — Vi-

NOZIEGUMU SKAITS
SAVIENOTAJAS VALSTIS
PALIELINĀS

Sajās dienās centrālais izmeklēšanas birojs publicējis kartejo ziņojumu par noziegumu skaitu Amerikas Savienotajās Valstīs. Pēc publicētajiem datiem, smago noziegumu skaits šā gada pirmajos 9 mēnešos palielinājies par 11 procentiem, salīdzinot ar to pašu laiku posmu pagājušajā gadā. Aplaušanās gadījumu skaits pieaudzis par 16 procentiem, ielašanās zādzību — par 15 procentiem, izvarošanas — par 8 procentiem un slepkavību — par 4 procentiem.

DAS VIETEJIE IEDZIVOTĀJI
TURPINA CĪŅU PRET
RASISTIEM

Pondolendas rezervātā nemītas vietējo iedzīvotāju cīņa pret Dienvidāfrikas Savienības varas orgānu rasistisko politiku. Pēc Reutera aģentūras korespondenta vārdiem, pondo cilts boikotē «vadoņus», ko tai uzspiedusi valdība, aizdedzina viņu mājas, atsakās maksāt nodokļus un padzen no šā rajona eiropiešu tirgotājus. Pēdējās 8 dienās Pondolendas rezervātā nodedzinātas 200 mājas, kas piederēja Dienvidāfrikas rasistu ieliktņiem.

PUSBADĀ, NEKURINĀTOS
DZIVOKĻOS

Anglijas pensionāru grūtais stāvoklis bija galvenais temats daudzās runās, ko teica apakšnamā, apspriežot likumprojektu par nacionālo apdrošināšanas sistēmu. Debašu gaitā atklājās šāda aina: ziemas mēnešos daudziem pensionāriem jāatsakās no visnepieciešamākā un jābadojas, lai varētu nopirkt ļoti dārgās ogles dzīvokļu apsildīšanai.

Leiborists Dempšijs atzīmēja, ka valdība maksājot lielas dotācijas fermeriem, pie tam tie daļu no šīs naudas izlietojot centrālāpkures ierīkošanai kūtīs, taču valdība atsakoties paaugstināt niecīgās pensijas sirmgalvjiem, kas ziemā spiesti dzīvot nekurinātās istabās. Gandrīz puse cilvēku, kas sasnieguši pensijas vecumu, t. i., 65 gadus, turpina strādāt, jo nespēj iztikt ar savu pensiju.

Leiborists Saimondss atzīmēja, ka daudzi pensionāri savai dienas iztikai izdodot mazāk nekā ministri «par cigāriem pēc labām pusdienām».

PRET DISKRIMINĀCIJU DARBA SAMAKSĀ

Itālijas Vispārējās darba konfederācijas sekretariāts publicējis ziņojumu, kurā pieprasa noteikt vienādu darba samaksu par vīriešu un sieviešu vienādu darbu. Paziņojumā norādīts, ka vairākās rūpniecības nozarēs netiekot izpil-

sas pasaules zinātnieku svēts pienākums ir visiem spēkiem veicināt pasīrējās neprātīgās drudžainās bruņošanās izbeigšanu».

Taču ne jau visi amerikāņi domā tā. ASV valdošās aprindās turpina drudžaino bruņošanu, bankrotējošo aukstā kara politiku. Aukstajam karam ārzemēs ASV ik gadus izdod apmēram 9 miljardus dolāru. Tas sarežģī valsts finansālo stāvokli. «Par veselās paaudzes nepārdomāto finansu politiku, — raksta avīzē «Wall Street Journal», — tagad Savienotajām Valstīm jāmaksā bargs rēķins... Amerikāņu dolāru, kas kādreiz bija mūsu lepnums un mūsu spēks, tagad jānostiprina, pat izlūdzoties žēlastību no ASV sabiedrotajiem militārajos blokos.»

Taču Savienoto Valstu mēģinājumi uzvest saviem sabiedrotajiem daļu izdevumu, kas saistīti ar ASV karaspēka un kara bāzu uzturēšanu ārvalstīs, ir cietuši neveiksmi. Rietumvācija ir atteikusies sniegt Savienotajām Valstīm šādu palīdzību. Žurnāls «United States News and World Report» ar rūgtumu konstatē: «Amerikāņu dolāram, kas nokļuvis lielās grūtībās, būs jāpārvar jauni šķēršļi».

A. Kislovs

diets likums, kas nosaka samazināt starpību starp vīriešu un sieviešu darba samaksu. Itālijas Vispārējās darba konfederācijas sekretariāts pieprasa, lai šīs problēmas atrisināšanā iejauktos darba ministrs. JAPĀNU ZEMNIEKI TURPINA CĪŅU

Fudzi kalna (Japāna) ziemeļnagāzu ciemu iedzīvotāji turpina cīņu, lai atgūtu zemes platības, ko atņēmis Kīta — Fudzi kara poligons. Poligona rajonā atkal norisinās zemnieku protesta mītiņš. Lai gan amerikāņu kara pavēlniecība un policija stingri aizliegusi mītiņa dalībniekiem poligona teritorijā sākt plaut sienu un sagatavot malku. Sakarā ar to atlikti paredzētie amerikāņu karaspēka manevri.

(TASS)

«Brīvajā pasaulē»

Amerikāņu avīze «New York Herald Tribune» ziņo, ka Ņujorkā bijis aizturēts kāds kontrbandists. Pie viņa atrasts neredzēti liels daudzums narkotisko vielu — 116 mārciņu heroīna.

Pēc nopratināšanas kontrbandists tomēr atbrīvots, jo izrādījies, ka tas ir Gvatemalas vēstnesis Beļģijā un Holandē seņjors Morisio Rosals.

* * *

Kā ziņo Rietumvācijas avīze «Frankfurter Rundschau», Vācijas Federatīvajā Republikā laistas klajā «Mozus sestā un septītā grāmata». Sestajā grāmatā doti padomi, kā izsaukt sātanu un nākt ar to kontaktā. Septītajā grāmatā dotas receptes, kā ārstēt dažādas slimības. Piemēram, kādas zināmas slimības gadījumā vajagot ierakties līdz kaklam svaigos zirga mēšlos, acu slimības ieteiktas ārstēt, pieliekot slieku uzlējumus kompreses.

* * *

Britu sabiedrība cīņai pret verdzību norāda, ka dažās Āfrikas kolonijās vēl pastāv verdzība. Viens vergs maksājot no 25 līdz 75 angļu sterliņu mārciņām.

* * *

Federālā izmeklēšanas biroja priekšnieks E. Huvers aprēķinājis, ka noziegumi Amerikas Savienotajām Valstīm ir gadus izmaksā 21 miljardus dolāru — 123 dolārus uz katru ASV iedzīvotāju.

* * *

Pazīstamais franču mākslinieks Zoržs Matjē šādi apraksta savu gleznošanas metodi: «Jūs uzstiepiet audeklu, pēc tam izmētajat pa to veselu tūbiņu krāsu, uzlejāt uz audekla parastā benzīna porciju un to visu sajaucat ar lāpstiņu. Tas tad arī ir «tūbisms» — viens no jaunajiem mākslinieka ieceru izpaušmes veidiem».

* * *

Nēģeris Floids Patersons — pasaules čempions boksa — jau vairākus gadus aizstāv ASV sporta slavu. Slavenajam bokserim nesepiedzusi meita. Kad viņa sieva pēc dzemdībām gribējusi ārstēties kādā Ņujorkas klīnikā, viņa saņēmusi rupju atbildi, ka klīnika melnos neapkalpo.

Tāda ir ASV pateicība par to, ka F. Patersons aizstāv tās godu ringā.

* * *

Londonas avīzē «New Statesman» rakstīts, ka Brazīlijā apstrādā tikai 5 procentus zemes. Puse Brazīlijas iedzīvotāju nekad nav turējuši savās rokās naudu un viņiem nav iespējams nopirkt rūpniecības izstrādājumus.

* * *

Romas avīzē «Paese» raksta, ka Itālijā 32 tūkstoši ģimeņu dzīvojot bēnīgos un pagrabos, 92 tūkstoši ģimeņu — graustos un alās. 4.400 tūkstoši ģimeņu redzot gaļu tikai veikalu logos un 3.200 tūkstoši ģimeņu to ēdot reizi nedēļā.

Redaktore Z. Tiltiņa